

Abstrakt

Východiska: Jedno z velikých témat poslední doby v adiktologii, je kontrolované užívání. Přesto, že nemá jasně stanovenou definici, je tento pojem vžitý veskrze s návykovými látkami. Jeho využití však můžeme najít i v poruchách příjmu potravy. Jedinci, kteří se snaží uzdravit z poruch příjmu potravy, se musí kontrolovaně stravovat. Na rozdíl od návykových látek, to není volba, jídlo je totiž nezbytné k životu a abstinovat od jídla nejde, jako od návykové látky. Toto spojení mně přijde velmi zajímavé a proto bych se mechanismům kontrolovaného stravování a jeho porovnání v adiktologii chtěla zabývat i v mé bakalářské práci.

Cíl: Jádrem výzkumu je zmapování mechanismů, pomocí nichž se osoby trpící poruchou příjmu potravy kontrolovaně stravují. V práci hledám mechanismy u dvou typů poruch příjmu potravy, a to bulimie a záchvatovitého přejídání. Druhým cílem je pak tyto mechanismy porovnat s kontrolovaným užíváním. Pro moji práci jsem si vybrala kontrolované užívání alkoholu. Třetím cílem je porovnat, jak se tyto mechanismy shodují i s léčbou závislostí v adiktologii.

Metody výzkumu: Získání dat proběhne pomocí polostrukturovaného rozhovoru, rozhovor bude mít připravený okruh otázek, ale zároveň ponechá prostor pro nové otázky, podle potřeby rozhovoru. Rozhovor bude se souhlasem respondentek nahráván. Data budou následně přepsána a analyzována pro další část. Výzkumný soubor bude tvořit pět respondentek metodou záměrného výběru podle mých zvolených kritérií. Jsou jimi ženy, které trpí nebo trpěly bulimií nebo záchvatovitým přejídáním. Spodní věková hranice je 18 let.

Výsledky: Díky výsledkům bylo zjištěno, jak se jedinci trpící bulimií nebo záchvatovitým přejídáním kontrolovaně stravují, jaký k tomu využívají mechanismy. Dále pak bylo zjištěno, že tyto mechanismy se shodují s principy kontrolované konzumace alkoholu a s mechanismy využívaných při léčbě závislostí.

Závěr: Mechanizmy kontrolovaného stravování jsou srovnatelné s principy kontrolovaného užívání alkoholu. Obě tyto možnosti léčby sdílejí jeden hlavní cíl, a to je abstinence, ne však od jídla nebo alkoholu, ale od rizikového chování při styku s jídlem nebo alkoholem. Poruchy příjmu potravy využívají srovnatelné intervence, jako při léčbě závislostí.

Klíčová slova: poruchy příjmu potravy, kontrolované užívání, bulimie, prevence relapsu, mechanismy